

Välkommen till Barva!

Barva-bladet

Ett informationsblad för Barva Bygdegemenskap nr 15. Nr 1 år 2002.

Utgivare: Kulturgruppen i Barva Framtid och samordnare är [Anne Ivarsson](#)

Till alla läsare av Barva-Bladet.

Styrelsen i Barva Framtid vill önska alla läsare en god fortsättning på det nya året.

Ett spännande år ligger framför oss. Kommunen har gett klartecken för oss att gå vidare med planerna för byggande på Skäggesta-Anderslundaområdet. Köpehandlingar har upprättats mellan Karlsonhus och markägaren Ulric Celsing. Handlingar för Plansamråd finns uppsatta i Värjan, vid Barva skola och Bygdegården t. o. m 14/2. Till detta förslag har vi möjlighet, att komma med synpunkter till plankontoret, fram till den 15 februari.

Karlsonhus har tagit fram ett förslag, om hur en bebyggelse, kan se ut. Denna finns uppsatt i Barva Bygdegårds entré. Vi hade den uppsatt vid julmarknaden och många ansåg då, att det var ett bra förslag. Plankontoret och Karlsonhus har en dialog, om hur bebyggelsen ska se ut. Vi väntar nu bara på klartecken från länsstyrelsen, om att inga arkeologiska hinder föreligger. Därefter kommer en plan att tas fram för utställning och samråd. Sedan är det bara för Karlsonhus att börja sälja tomter. Vi håller tummarna för att husbyggandet kommer igång i sommar.

Vi kommer att inbjudas till en träff, då vi alla har möjlighet att träffa representanter från Karlsonhus, Plankontoret med flera. Dagen är ej bestämd, men det blir lämpligt, när planförslaget kommer?

Den 12 mars inbjuder vi "hästfolket" till samtal. Vi vill diskutera, om vilka regler, rättigheter och skyldigheter, som finns, både för häst och ryttare. Hur de olika hästägarna kan hjälpa och komplettera varandra, även om man konkurrerar. Du, som är intresserad är välkommen, kom till Barvagården den 12 mars kl. 19.00.

Vägverket vidhåller fortfarande, att någon avfart inte behövs, men vi jobbar vidare med att övertyga dom.

Den 23 januari besöktes Barva skola av ett 20-tal ryssar. De var på studieresa i Sverige och på väg till Eskilstuna. Lotta Rehn och jag fick nära två timmar på oss att berätta, vad som sker i Barva och om hur vi arbetar. Det gällde närdemokrati och hur det går att påverka de styrande. En fråga vi fick var "om politikerna besökte Barva inför varje val" alltså vart fjärde år. När vi förklarade, att vi har en kontinuerlig kontakt med politikerna och att de vid flertal tillfällen besökt Barva, då skakade en del på huvudet.

När Lotta pratade om förskolan och om hur vi fick den öppnad, trots att kommunen hade dåligt med pengar, frågade någon, vilket annat projekt som blivit utan. Men det är väl som i Ryssland, sa han då, att det finns inga pengar, men pengarna rullar ändå. Lotta svarade, att de styrande trodde på oss, för de har redan sett, att vi kan genomföra det vi föresatt oss t.ex. skolkooperativet Solstrålarna. Alla var mycket tacksamma och vi avslutade med att betona, att när alla hjälps åt, går det att komma långt.

Den svenske reseledaren sade, att han nu hade ordnat med två besök i Barva och att det nog kunde räcka. Men han kommer troligen igen med en ny grupp nästa år!

Jag kände mig ganska liten, när en av deltagarna berättade i sitt tack, att han var ansvarig för ett jordbruk på 3000 ha.

Vi tar tacksamt emot idéer från dej.

Kom med dina synpunkter och glöm inte bort "lyset" framöver. Vi förmodar, att ni vill att det ska lysa även i höst.

Tack alla ni, som gett ett bidrag. Vi är en bra bit på väg för denna säsong. Men strömmen har ju inte blivit billigare.

Nu ser vi fram mot våren och sommaren och vad som kommer att hända då.

/Rune Johansson

Rapport från Nippebo Enduro

Stubbrace 3/11 2001

Tävlingen kördes under strålande sol. Slingan var mycket teknikkrävande. En bra dag var vald. Samling vid Nippebo 10:00. Och med första start kl:11:00. Två försöks race kördes. Det första vanns av Frippan. Belle, som åkt 25 mil på morgonen från Molkom med sonen Viktor, kom på andra plats, följd av Micke.

I Heat två kom Pierre Hedin först med Dennys Korell i hasorna, följd av Pling Norberg. Därefter Mattias, som hade en tuff fajt med Clas Halvardsson, som slitit sig från firman för att ha lite skoj i endurospåret. Clas vann pris med sin Husqvarna 4, T. 81-årsmodell, som den snyggaste biken.

Kval tre vanns återigen av Frippan med Belle på andra plats. Janne Thorslund kom som trea och Micke på fjärde plats.

I fjärde kval ligger Dennys Korell före Pierre Hedin, som vurpat rejält i spåret. På andra varvet var Hedin i ledning och vann, därefter kom Dennys Korell på andra plats och Plingen på tredje, följd av Vakkala. Kvalen var nu klara. Finalen som skall köras i fem varv.

Efter halv timmes paus med korv uppladdning, körde vi final och alla kvalande in. Finalen vanns klockrent av Pierre Hedin. Då Frippan kört rätt på en sten och blivit avslängd, som en projektil och med krökt styre som följd och fick bryta. Synd, då det var fajt på gång. Belle upp på andra plats. Janne Thorslund på tredje plats. Följd av Dennys Korell på en hedrande fjärde plats efter en strålande uppkörning. Plingen, som kör bättre och bättre, blir femma, starkt av en burkslav i sidovagn. Jan-Erik Whalström kom sexa, Gustav Thorslund sjua och Pierre Enbom åtta.

Därefter prisutdelning, som sköttes av Nippe.

Sotarn, som höll i målflagga och starten, tackade för en bra och trevlig dag.

Final efter tre körda kval:

Pierre Hedin	Smk Södermanland
Belle Andersson	Team Värmland
Jan Thorslund	Smk Södermanland
Dennys Korell	Smk Södermanland
Pling Norberg	Smk Södermanland
Jan-Erik Whalström	Smk Södermanland
Gustav Thorslund	Smk Södermanland
Pierre Enbom	Smk Södermanland

/Nippe = Jan-Olof Korell

Julmarknaden 2001

När vi nu summerar förra årets julmarknad, så är vi nöjda!

Trots att vädrets makter gav oss en gråluddig, blåsig och regnig helg.

Det är allt fler som börjar hitta oss i Barva och det tar cirka 5 år att upparbeta en ny tradition och vana. Det var jätteskoj att vi fick så många bra tidningsartiklar om marknaden.

Till nästa marknad är planerna i full gång.

Vi vill satsa på fler utomhusstånd med försäljning av matprodukter och kärvar m.m.

Vi vill även ha en konsert i kyrkan.

Årets Julmarknad blir den 7 - 8 dec. kl. 10.00 – 15.00

Känner Du någon, som tillverkar kärvar, halmslöjd, korv, ost m.m. eller vill du ha övriga upplysningar ring Gun-Britt Svensson 016 – 93115.

/Julmarknadsgruppen

Barva Bygdegård och Barvahallen

Vår samlingspunkt i bygden!

Här kan du hyra lokaler för din verksamhet t.ex.

Föreningsverksamhet

Årsmöten och andra möten

Bröllop

Samkväm

Begravningskaffe

Födelsedagsfester 40- 50- 60- 70- 80- års firande

Konferenser, företagsfester

Auktioner

Marknader

Utställningar, hundutställningar

Spelmansstämmor

Danstillställningar

På vintern är det mycket idrottsverksamhet såsom gymnastik, innebandy och bordtennis.

Bastu varje fredagskväll.

På sommaren är det Bingo, danser etc.

Hyrespriser:

Hela anläggningen pris efter överenskommelse.

Stora hallen	max 750 pers	1100 kr
Bygdegården för fest	max 125 pers	650 kr
Bygdegården för möten	max 125 pers	450 kr
Bygdegården, lilla salen	max 50 pers	120 kr
Bygdegården, källaren	max 50 pers	120 kr

Telefon måndagar 9.00-12.00 telefon: 016-93028

övrig tid: 0152-52022/Noomi Edstein

Lite Barvahistoria – om Långsved

På en karta från 1648 finns gården Långsved med. Min far har hittat två stenyxor på en åker på gården, så här har folk bott länge.

Om jag förstått historien rätt, så gjorde drottning Kristina en utdelning av mark s.k. rekognitionsskog. På detta sätt fick Åkers styckebruk stora områden häromkring. Senare kom marken tillbaka i statlig ägo. De gårdar, som på detta sätt bytte ägare, blev s.k. 48-hemman, även kallade åbohemman och Långsved var ett av dessa.

Gården har brukats i släkten sedan dess. På 1930-talet friköpte min farfar gården, vilken 1948 övertogs av min far och sedan 1972, då min far dog, driver Ulla-Britt och jag gården. På 1700- eller 1800-talet delades gården upp på två hemman, då två bröder förmodligen behövde var sin gård. Varje del fick tydligen eget namn. En bit in på 1900-talet blev det en gård igen. På handlingar fram till 1960-talet stod "Drötjan eller Långsved".

Folkrörelser av olika slag startade på 1800-talet, bl.a. frikyrkorna och nykterhetsrörelsen.

(Foto från Eskilstuna-Kuriren den 19 juni 1965)

Mina förfäder engagerade sig där och så omvandlades ett litet hus på 7,2 gånger 4,6 meter invändigt mått till möteslokal. Alltså 33 m² och med en vedkamin i ett hörn som värmekälla.

Här samlades Blåbandsföreningen, frikyrkornas nykterhetsförening till sina möten. Även Ärla Baptistförsamling använde lokalen för sin verksamhet till 1937 då Filadelfiaförsamlingen i Barva bildades. Den tog då över Baptistförsamlingens verksamhet.

"Kapellet" användes regelbundet för mötesverksamhet till i mitten på 50-talet. Då köpte församlingen Björkgläntan i Eklången, där det fanns en snickerifabrik, som byggdes om till möteslokal. Församlingen kallades då Filadelfia Barva-Eklången. 1981 gick man samman med Filadelfia i Ärla till det, som idag heter Pingstförsamlingen Ärla.

Sedan jag tog över gården har det under årens lopp kommit människor som velat se lokalen där man en gång gick i söndagsskola. Nästan alla har sagt: - "Var den så liten!".

I "kapellet" fick jag för första gången se bilder på afrikaner och höra berättas om deras land. Och här grundlades mitt intresse för U-landsarbete och bistånd.

I början på 1920-talet bildades en sågförening vid Långsved och man satte upp en sågbänk, på den plats, där Villa Långsved ligger idag. 1928 flyttades bänken till den plats, där bänken står än idag. Då sattes också en kantbänk upp för att öka kapaciteten.

Jag vet ej, om man var fler i starten. Men de sista årtiondena var det bönderna på båda Ekelundsgårdarna, Söderlida, Stavbergstorp och Långsved var med som var delägare. Till en del legosågade man åt grannbönderna och bl. a. Åkers Häradsallmänning, som var en stor kund. Man köpte också upp rotposter, som man avverkade och transporterade till Långsved, där timret sågades. Virket och veden såldes sedan.

När den stora ekonomiska kraschen kom på 30-talet blev man ej av med virket, för vad det kostat i inköp, huggning och förädling. Detta ställde till med stora ekonomiska problem för delägarna. Det blev enbart legosågning och verksamheten avtog efterhand.

Stora bänken drevs fram mekaniskt, men kantbänken fick "kantaren" skjuta för hand. Ett omtyckt "nöje" hos sågaren var att driva upp tempot, så att inte kantaren hann med.

En erkänt duktig "sågare" var "Välhammar" alltså Karlsson på Vålhammar. Jag fick faktiskt förtroendet att vara hjälpsågare åt honom i min ungdom. Mycket lärorikt att vara med och se hur man tar ut det mesta och bästa ur en stock. Även min far var en skicklig sågare.

1973 höll taket på såghuset på att falla in, vilket gjorde att föreningen betalade de skulder som fanns och jag fick ta över sågen i "befintligt skick".

1957-58 revs bostaden vid Långsved. Allt användbart virke sparades och timret i väggarna sågades till plank, vilket hyvlades och spontades och idag utgör väggar i vårt nuvarande hus. Så då kom sågen till användning.

En annan sak som visar, att bönderna var framsynta i bygden, är att vägen, som passerar Långsved, var den första väg i länet som blev en vägsamfällighet. Den heter alltså D1. Det var på 1940-talet.

Den 29 juli 1994 förändrades bilden av Långsved radikalt. Då slog åskan ned och ladugård med loge, magasin och ett gammalt timrat hus försvann i elden.

När åskan och elden slår till är vi människor mycket hjälplösa. Det var bara att stå och se på, hur det, som mina förfäder och speciellt min far byggt upp och vad jag själv hade investerat i, gick upp i rök. I dag har de husen ersatts av en maskinhall och ett torkhus skall byggas upp.

Inga djur finns kvar på gården längre.

Spannmål och hö är huvudproduktionen idag. Hö, är en bra gröda, även utan egna djur, då det finns många hästar i bygden idag.

Detta var lite av historien om en av gårdarna i Barva. Varje gård och plats har sin historia. Berätta den!

/Rune Johansson

Varggruppen vid Stensäter och om vargen

Invid vägen till Stensäter finns en bevarad, stensatt varggrop. Har det verkligen fångats varg i Barva frågar man sig? Javisst! En varggrop är ett mycket påtagligt minne från den tid då vargen var ett av Sveriges mest hatade rovdjur och till varje pris skulle utrotas.

I kyrkoprotollet från 1853 i Barva står: *"Kyrkovärden Eric Ersson i Stensäter hade den 4 jan 1853 fångat en varg i räfgropen och uppvisade skinnet för sockenmännen och i deras närvaro uppbrände."*

Vi får redan som barn, höra myterna om vargen. Många äldre blev som barn skrämda för varg. De fick höra historier om varulvar och vargar som tog barn osv. Vem har inte sett Emil i Lönneberga och hans varggrop, som Kommandoran fastnade i. Även dagens barn blir påverkade negativt till varg, Rödluvan och vargen, den stora stygga vargen i de tre små grisarna, den elake vargen i Bamse är några exempel.

Vanföreställningen om varg är djupt rotad. Det är en gammal sed i Sverige att vargen ska förknippas med något negativt. Uttryck som "vargavinter" och "ulv i fårakläder" används än i dag.

Redan Magnus Erikssons landslag från 1300-talet föreskrev att man skulle hålla vargnät, varggård eller fångstgrop, eftersom vargen var vanligt förekommande över hela landet. Enligt 1734 års lag ålades socknarna att ha varggropar och denna skyldighet upphörde först 1864.

Ända intill mitten av förra århundradet var vargen ett gissel och ett plågoris. Det var gott om varg ända till slutet av 1800-talet. Så sent som på 1840-talet måste en vallgosse eller valfflicka följa boskapen på dess betesgång på skogarna och som regel var det barn som hade denna uppgift och t.o.m. i lagspråket nämndes de vallhjon. Deras uppdrag var att skydda djuren genom att skrämma vargarna. Att de själva var rädda togs inte så stor hänsyn till.

I jakten på vargen har människan varit mycket grym, energisk och uppfinningsrik. Fällor har gillrats, jakt har bedrivits och gift har lagts ut. 1647 blev det skottpengar på varg.

I princip hade, på 1600- och 1700-talen, alla som ägde en ko skyldighet att delta i skallgång efter varg. Under denna tid klagade bönderna i sina riksdagsbesvär över att vargarna bara ökade, trots alla ansträngningar med skallgångar och annat.

I en förordning från 1664 var präster, klockare och orkeslösa kvinnor befriade från att delta i vargskallen. En särskilt tung påлага ansågs med all rätt, de stora häradsskallen vara. Det hände att flera härader kallades till gemensam skallgång. Uteblev man från ett vargskall fick man böter.

Varggropar har funnits sedan medeltiden. De kunde se ut på olika sätt; runda eller fyrkantiga, 2 - 3 m breda och 2 - 3 m djupa. Inuti kläddes de med stenar eller stockar. Taket bestod av halm, grenar och bark som gav vika när vargen gick över det. Ibland använde man sig av en påle i mitten. Högst upp var det en plattform, där betet "åtel" lades. Kött av hund, gris, get eller tupp var vanligt. Dessa fällor anlades ofta nära bebyggelse, där de var lätta att övervaka och vittja.

År 1965 fridlystes vargen. Stammen har sakta återhämtat sig, kanske tack vare invandring av norska, finska och ryska vargar. För närvarande finns det cirka 120-140 vargar i Skandinavien.

I Europa finns ca ungefär 10 000 vargar i bl .a. Skandinavien, Baltikum, Ryssland, Polen Rumänien, Bulgarien, Grekland, Italien och Spanien och f d Jugoslavien.

De människor, som bor i länder där det finns gott om varg, är sällan rädda för varg. De förstår knappt frågan: - Om de är rädda för vargen? En lettisk man ställde motfrågan: - Är ni rädda för räv också?

Jag läste en gång en undersökning om vilka, som var mest rädda för vargen i Europa. Det var barägarna i Rom!

Vargen är rädd och undviker in i det längsta kontakt med människor. Vargen jagar i huvudsak stora hjortdjur som rådjur och älg. De river även tamdjur som får, getter och renar om de får tillfälle.

Någon direkt fara för oxar och hästar lär det inte ha varit, men kom vargen i närheten blev de oroliga och omöjliga att tygla med olyckor som följd.

Den moderna vetenskapen säger, att det inte finns något enda exempel på att varg anfallit människor så länge de stått uppräta och inte varit skadade. Men våra förfäder trodde att, det var när vargen fick vittring av blod, som den blev aggressiv och farlig. Vargen var alltid ett hot och man försökte utrota den.

Senast en varg dödade människor här i Sverige var i mars 1821 då den 6-årige Anders, son till Olof Ersson och Lisa Clasdotter, från Vatebo i By socken i Dalarna, dödades av en varg.

Ytterligare 8 barn dödades av varg i kringliggande socknar samma vinter.

Dessa tragiska händelser föregicks några år tidigare av att man hade fött upp två vildfångade vargvalpar. Under en period av missväxt släpptes djuren ut och då skedde en serie fall med vargar som jagade och dödade människor. Det som hände var troligen, att de utsläppta vargarna närmade sig folk för att få mat.

Människorna blev rädda och flydde och det utlöste troligen vargens jaktlust med ödesdigert resultat som följd.

Två vargar utsläpptes. När dessa vargar hade skjutits upphörde dödandet.

/Anne

---

100 år vid Odensberg

Odensberg uppfördes 1902 som bostad åt barnmorskan Elisabet Lovisa Nordqvist, anställd av Barva kommun, liktydigt med Barva socken. Bakgrunden var den, att kommunerna i slutet av 1800-talet ålades att hålla sina barnmorskor med "tjänliga bostäder" om minst ett rum och kök, uthus och planteringsland samt fritt bränsle. Naturaförmånerna i form av spannmål, råg och korn, kom också att ersättas i slutet av 1800-talet med enbart lön. Nordqvist erhöll sålunda 200 kr per år och 2 kr/förlossning.

Bostaden skulle helst ligga i närheten av kyrkan, vilket också hörsammades av kommunen, som förlade den på Skäggesta ägor, Lindholms fideikommiss.

Lägenheten bestod av ett rött bostadshus i stående timmer om två rum och kök, tomt och planteringsland samt källare och vedbod.

Vid barnmorskans död 1911 övertogs den av sonen Otto, som 1919 sålde till Anders Gustaf Pettersson f d arrendator vid Mosstorp. Han var änklings och omgift med Emma Johansson småskollärarinna i Kyrkskolan.

Hon var lärare i Barva från 1903 till 1936.

För småskollärarinnan var sedan 1881 bostad inredd på skolvindens norra gavelsida med två rum, vardera med kakelugn.

Odensberg 1958

Bostadshuset vid Odensberg byggdes till med trapphus och ett rum inreddes på vinden.

Anders Pettersson byggde också ett garage ovanpå jordkällaren för sin T-Ford.

Makarna Pettersson hade livstids arrendekontrakt på tomten med liten trädgård och potatisland. Avgiften var 35 kr om året.

Kyrkvärden Anders Pettersson dog 1932 och Emma Pettersson blev pensionär 1936.

Med stöd av lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område anhöll Emma Pettersson hos Länsstyrelsen att få lösa in nyttjandeområdet inom 2 1/8 mantal Skäggesta 5:1.

Vid inlösningsföretningen, som hölls 1937, upprättades en karta över åker och tomt som arrenderades av Emma Pettersson och med stöd av lagen och medgivande från Kommendörkapten Gustaf Robert Celsing kunde Emma Pettersson lösa in 0,2171 ha åkerland och tomt för å 2500 kr/ha samt 25 st furu- och granträd på området till ett värde av 125 kr. Sammantaget en inlöseskillig på 667:75 Kr

1938 köpte Karl August Danielsson, fd arrendator vid Biartorp, Skäggesta 5:3, benämnd Odensberg, jämte vedbod, höns hus och hemlighus av Emma Pettersson.

1946 sålde barnen Danielsson vidare till Nils Nilsson, fd arrendator vid Säby.

Som man vanligen gjorde vid renovering av gamla hus vid mitten av 1900-talet revs kakelugnarna och den murade kökspisen. Värmeledning drogs från kökspanna och vinden inreddes till två rum och hall. Badrum inreddes med wc. Köket fick kylskåp och modern köksutrustning. De enkla fönstren med innanfönster ersattes av kopplade fönster och fasaden reveterades.

Nils Nilsson tog körkort för bil på gamla dagar och 1957 byggdes en ny garagebyggnad i anslutning till bostaden.

1972

Den innehöll även tvättstuga och ovanpå en sommarlägenhet åt dottern med familj.

Tidigare nyttjades den tvättstuga, som fanns för de boende på åsen. Den låg nedanför skolan under bigarråträden innan lekplanen anlades.

Nils Nilsson blev kommunaltjänsteman i Kafjärdens kommun som bildades av Kjula, Jäder, Vallby, Hammarby, Sundby och Barva 1952.

Han hade till en början sitt kontor vid Odensberg.

Odensberg köptes 1966 av Bengt Nilsson, arrendator vid Skäggesta 1948-78.

Pannrum för ved och olja inreddes i garagebyggnaden och Bengt som var miljömedveten byggde solfångare som komplement.

Han vårdade sig om bostaden med tillhörande uthusbyggnader och efterhand växte fastigheten till det vi ser idag 2002.

/Eivor Nilsson

P S

Hur blev det med barnmorskan i Barva?

Elisabet Lovisa Nordqvist ersattes av leg. barnmorskan Augusta Fredrika Andersson. Hon bodde i det hus, som nu är bortförsolat från Stensäter hemmanet, som donerats till Barva församling 1877 av Eric Ersson och Anna Britta Andersdotter.

Augusta Andersson blev distriktsbarnmorska för Barva och Kjula 1923 och 1933 rustades övervåningen i Klockargården åt henne.

Hon bodde på ålderns höst i Härad i villan mitt emot f d affären. Jag är tillräckligt gammal för att väl minnas Augusta Andersson och hennes engelska bulldogg med namnet Pash. D S

1902

I Sverige bodde ca 5 200 000 innevånare och i Barva ca 900.

Sverige var i union med Norge och Kung Oscar II var 72 år, och han skulle regera i 5 år till.

I Tyskland satt Wilhelm II, Storbritannien kung Edward VII, Ryssland tsar Nicolaus II och i USA var Theodore Roosevelt president.

Nobelpriset delas ut för första gången 1901.

1902 förlänades Sven Hedin det senaste adelskapet.

I Barva var Gustav Oskar Carlström komminister mellan år 1871-1912. Han bodde vid Barksätter.

I Kyrkskolan var August Malmberg folkskollärare mellan åren 1899-1903 och Edla Odelius var småskollärarinna mellan åren 1888-1902.

I Prostökna skola var Augusta Öhlander folkskollärarinna från 1890. Hon levde mellan 1859 och 1942. 1918 flyttade hon till den nyöppnade Ekstugans skola.

Kvinnor hade fått rätt till ledighet i fyra veckor vid barnsbörd - utan lön - 1901.

1902 fanns ingen allmän rösträtt. Den begränsades till män med viss inkomst eller förmögenhet.

Kommunala rösträtten infördes 1862 för män, ogifta kvinnor och änkor. Men den var också inkomstgraderad för män.

Dagens skattesystem beslutades av riksdagen 1902.

Det förmodligen första körkortet utfärdas i maj 1902 till fabrikör Alfred Hahn i Örebro, som därmed får tillstånd "att använda en mindre s k Automobilvagn".

Det fanns mindre än hundra bilar i hela Sverige.

1901 provkördes i Stockholm eldrivna spårvagnar.

Bröderna Wright gjorde det första lyckade luftfärden med ett motordrivet flygplan 1903.

1902 kunde man med båt från Eskilstuna ta sig till Stockholm på "bara" tio timmar.

Man kunde åka ångbåt från Björsunds brygga ända fram till ca 1922.

Under 1914 -1918 ångade "Helgarö" ända ned på Söderfjärden till bl. a Kinglöts brygga.

Restiden mellan Eskilstuna och Stockholm med tåg (banan invigd 1895) tog mellan fyra och fem timmar.

En tur och returbiljett Eskilstuna - Eklången kostade 1,30 kr

Ingen elström fanns i Barva 1902. Den kom till södra Barva 1918 och till norra delen under andra världskriget.

De som hade råd kunde skaffa järnspis och fotogenlampa.

Det fanns vid Lindholm vattenkvarn, vattensåg och tegelbruk. Väderkvarnen stod på åsen och det fanns ett mejeri vid Yttersta, som nuvarande Söderby kallades.

Barva hade egen poststation.

Kyrkskolan byggdes 1866 och Prostökna skola 1847.

Barva och Prostökna telefonväxlar öppnade 1898.

En skytteförening startades i Barva 1902.

Odensberg, byggdes 1902, som barnmorskebostad till barnmorskan Elisabet Lovisa Nordqvist.

Hagaborg stod färdig i december 1902 och den nedre våningen hyrdes ut för 300 kronor/år till handelsmannen J. August Lindgren född 1871, "Hagaborgs Diverse-handel" och övre våningen för 50 kronor/år till IOGT-logen Ärild nr 2526 i Barva socken, som hade bildats 1898.

1 kr 1902 motsvarar ung 46 kr idag. Jämförelser över lång tid är behäftade med stor osäkerhet, särskilt med tanke på att levnadssättet har genomgått stora förändringar. Men det är en ledtråd!

Exempel på priser 1902:

Malet kött kostade 1 kr/kg

Risgrynen kostade 0,30 kr/kg

Kryddosten kostade 1 kr/kg

1 ficklampa kostade 4,50 kr

1 ficklampsbatteri kostade 0,75 kr

1 yxa kostade 14 kr

1 kg kaffe kostade 1 kr

Brännvinet kostade 0,95 kr/litern

För 1 tjur kunde man få 140 kr, 1 ko 82 kr och kilo-priset för fläsk var 0,85 kr och för 1 kg smör 2 kr.

En ingenjörslön var ca 1000 kr/år

År 1901 infördes den allmänna värnplikten och indelningsverket avskaffades successivt.

I soldattorpet Söderby nr 1172 "Karlberg" bodde Johan Mauritz Thorsén född 1858 och hade varit i tjänst mellan 1876 och 1902.

Efter det att Thorssén tagit avsked 1902 kom en dag ägaren till Lindholm, kammarherre Lars Arnold Celsing, upp till torpet och sade till soldatfamiljen att flytta ut, för han skulle riva torpet.

Thorssén tog då på sej sina bästa kläder och vandrade till Strängnäs varifrån han tog båten till Stockholm Där vandrade han upp till slottet och bad att få tala med Oscar II. Det fick han, och han omtalade sitt bekymmer, varefter Oscar II klappade honom på axeln och sade att han inte skulle behöva vara orolig.

Något mer besök av Celsing på torpet blev det heller inte utan först 1925, sedan Thorssén bott i Eskilstuna från 1919, fick han ett brev med förfrågan om han skulle återvända till torpet. Detta besvarades med nej och torpet revs.

Regler som gällde från 1902 i hela landet. De skulle tryckas med tydlig stil och hängas upp i hjonens rum.

§. 1	Ordningsregler för en fattiggård Att ovillkorligen lyda fattiggårdens bestyrelse, föreståndare och förestånderska, de sistnämnda såsom husbonde och matmoder, då hjonen enligt lag kommer att stå under tjänstehjonsstadgan.
§. 2	Att visa hövlighet mot alla, iaktta renlighet, nykterhet, ett stilla och ordentligt levnadssätt. Allt svärjande vare strängeligen förbjudet. Varsamhet med elden iakttagas.

§. 3	Att vidare utöva gudsfruktan, ovillkorligen infinna sig vid bönestunderna, iakttaga sträng sedlighet samt visa kärlek och vänskap mot kamrater, i synnerhet mot gamla och orkeslösa.
§. 4	Att med flit och efter bästa förmåga utföra det arbete, som av föreståndaren och förestånderskan ålägges var och en, samt att med varsamhet och omtanke använda de redskap och materialier som därtill behövas.
§. 5	Att på inga villkor varken hemtaga eller förtära brännvin eller andra rusdrycker inom inrättningen. Skulle dock mot förmodan sådana drycker anträffas, ådrager sig innehavaren därav icke allenast särskilt straff, utan även kärlets och varans förlust genom sammans förstörelse och uttömmande.
§. 6	Att icke på huru kort tid det vara må lämna inrättningen utan föreståndarens tillåtelse.
§. 7	Att icke omtala eller tillvita någon om han undergått bestraffning eller förut varit straffad för brott.
§. 8	Att icke utan föreståndarens tillåtelse från köket medtaga mat eller dryck.
§. 9	Var och en som intages på fattiggården skall först badas och fullständigt rengöras, vilket upprepas så ofta nödigt prövas, och äro hjonen, som varje söndag erhåller rent linne, ovillkorligen skyldiga, att sedan själva hålla sig snygga och fria från all slags ohyra, samt ordentligt återlämna de smutsiga plaggen till föreståndaren eller förestånderskan.
§. 10	Den som talar illa om fattiggården, föreståndaren och hans biträde, dem som klandrar de kläder, matvaror och ordningsregler, som å inrättningen äro antagne, eller den som utsprider rykten av vad namn och beskaffenhet det må vara, skall härfor undergå lämplig bestraffning.
§. 11	De straff som vid inrättningen komma att tillämpas äro följande: 1. Minskad matportion under en till åtta dagar. 2. Indragning av sovlet under en tid av fem dagar. 3. Förbud att utgå från inrättningen under viss tid. 4. Kroppslig aga för minderåriga 5. Förpassning till kronoarbetskåren.
§. 12	För grövre förseelser och brott tillämpas strafflagen.

Källa: <http://genealogi.aland.net/discus/messages/268/6589.html?938112727>

Fattighuset i Barva 1912

I Fattighuset i Barva bodde föreståndarinnan med ca 10 hjon 1902.

Det var varje sockens skyldighet att sörja för sina egna fattiga. Med den påföljden att människor som inte kunde klara sin försörjning föstes mellan sockarna.

På fattighusen bodde änkor och änklningar tillsammans med sina barn, föräldralösa barn, mentalt sjuka, och ogifta äldre kvinnor.

Föräldrarna på fattighuset tog om hand sina egna barn fram till konfirmationen. Sedan fick de flytta ifrån fattighuset och ta anställning.

Föräldralösa barn fick inte bo på fattighuset någon längre tid. Istället blev de utackorderade till lägst bjudande och efter konfirmationen fick barnen klara sig själva.

Exempel ur Barvas kyrkböcker:

1872 utauktionerades före detta torparen Nils Håkanssons i Hummelkärrs barn:

Lovisa Matilda född 19/4 1858 till Erik Andersson i Aspesta för 20 riksdaler/år

Carolina Albertina född 22/2 1860 till Erik Eriksson i Ärsta för 2 år 45 riksdaler.

Augusta Wilhelmina född 6/3 1862 till torparen John Forsell i Alsätter för 40 riksdaler/år.

Carl Albert född 7/12 1864 till soldaten Axel i Oxlöts soldattorp för 60 riksdaler/år

Johan Viktor född 23/1 1870 till soldaten Törnblom vid Mågla soldattorp för 50 riksdaler/år

---

1918 får vi en ny fattigvårdslag. Mycket av det gamla fattig-Sverige försvann vid denna tid, bland annat förbjöds rotegång och barnförsäljning. Det blir till och med lagfäst att fattighusen nu ska heta ålderdomshem istället.

I 1800-talets Sverige var synen på arbete hård. Alla som kunde, skulle arbeta, oavsett ålder.

Att ligga samhället till last var brottsligt och det var allas skyldighet att upprätthålla lagen, antingen genom anställning, egen verksamhet, underhåll av föräldrar eller understöd och vård från någon barmhärtighetsanstalt. Även de boende på fattighuset skulle arbeta och vara självförsörjande i så stor utsträckning det gick.

Egenskaper som lättja, oordning, olydnad och vårdslöshet var inte accepterade. /Anne

---

Teater på Valborg!

I Barva kan allt hända i Barva kan allt ske.....

Nu är det dags igen! Vi hade så trevligt förra gången vi spelade teater och nu tänker vi slå till igen på valborgsmässoafton.

Vi kommer att framföra några sketcher och sångnummer....Vem vet.... men vi tror att konstapeln, pastorskan och "balett flickorna" kommer att gästspela. Vi har även hört rykten om att "någon" kommer att utföra ett striptease nummer.. men det här är än så länge jättemysigt så sprid inte ut det! SCCCCHHHH!

Vi tänkte börja kl 19.00 i Bygdegården med vårt uppträdande och sedan blir det kaffe och smörgås.

För dig som vill komma på ovanstående, så tar vi inträde 75:-/vuxen, barn upp till 16 år i målsmans sällskap gratis. (Teater + kaffe och smörgås 75:-).

Är Du intresserad och vill vara garanterad biljett så ring och boka, senast 21 april. Anmäl även barnen så vi vet hur många som kommer. På Valborg säljer vi endast överblivna biljetter.

Hoppas att ni kan komma och titta på oss - vi tycker det skall bli jätteroligt!!!

För dig som inte kan komma på teatern gäller följande:

- Kl 21.00 samling på gården för gemensam avmarsch med facklor till elden.
- Kl 21.20 brasan tändes
- Kl 21.30 sång vid brasan
- Kl 21.45 raketuppskjutning

Denna del av kvällen är givetvis kostnadsfri!

Varmt Välkommen!

Hembygdsföreningen/Teatergruppen i samarbete

Uppdaterat den 25 juni 2008, webbmaster: [Anne Ivarsson](mailto:Anne.Ivarsson@barvabygden.se)
<http://www.barvabygden.se/bb-15.htm>